

CD KLASSIEK

Requiem voor een Keizerin
Tomas Luis Victoria

Naar aanleiding van de vierhonderdste verjaardag van het overlijden van de grote Spaanse componist Tomas Luis de Victoria (1549-1611) verschenen heel wat nieuwe uitgaven. De Victoria was werkelijk gepassioneerd door kerkmuziek. Andere muziek schreef hij niet. Sommigen bestempelen hem dan ook wel eens als 'Gods eigen componist'. Hij was lid van de congregatie van oratorianen en studeerde in Rome. Daardoor is zijn polyfone muziek sterk verwant met die van de grote Palestrina, de kapelmeester van de Sint-Pietersbasiliek, bij wie hij wellicht in de leer is geweest.

De zesstemmige requiemmis die Tomas Luis de Victoria in 1603 componeerde en al meteen twee jaar later kon uitgeven, is een echt meesterwerk en zijn meest beroemde. Het heeft alles wat het Concilie van Trente verlangde van de nieuwe, uitgepuurde polyfone kerkmuziek: eerbied voor de gewijde tekst om het geloof van de

toehoorders te wekken en te ondersteunen.

De oratoriaan schreef dit befaamde requiem als kapelaan en kapelmeester van Maria van Spanje, de zus van Filips II. Ze had zich na het overlijden van haar man en van dertien van haar zestien kinderen teruggetrokken in het klooster van de rijke klaren in Madrid. En het is dit prachtige werk dat de componist bij haar begrafenis in 1603 met zijn zestien zangers, van wie vier knapenstemmen, ten gehore bracht. Het jaartal 1605 verwijst naar de publicatiedatum van de mis.

In navolging van Palestrina slaagt de Victoria erin om bijzonder complexe muziek helder te houden, zodat de diepe religieuze inhoud geen moment onder de verbluffende techniek verborgen raakt. Grote polyfonie, met een indrukwekkende spankracht. (JC)

Tomas Luis de Victoria, *Requiem Mass 1605*, door het koor Tenebrae onder leiding van Nigel Short, Signum Classics (distributie Laval), SIGCD 248, 22,40 euro.

CD RELIGIEUS

Klassiek Romeins
Gregorio Allegri
en anderen

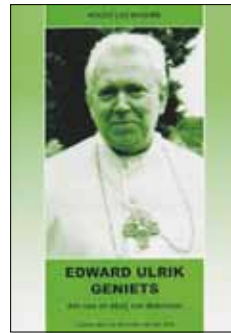
Andrew Carwood bereikte met zijn veelgelauwerde koor The Cardinal's Musick de top in het lastige genre van de oude muziek. Dit uitmuntende koor is al dertig jaar actief en elke vertolking wordt ernstig onderbouwd met degelijk bronnenonderzoek. Dat maakt elke nieuwe opname tot een echte beleving, ook deze cd. We horen het befaamde en aarts-moeilijke *Miserere* van Gregorio Allegri (1582-1652) dat heel lang behoort tot de huisgeheimen van de zangers van de Sixtijnse kapel. Deze onsterfelijke muziek is echter niet het echte hoogtepunt van deze cd. Dat is de *Missa cantantibus*

organis, een ongelooflijk knappe twaalfstemmige mis waaraan niet minder dan zeven componisten uit de zestiende eeuw een bijdrage leverden. Elk onderdeel van die mis is geïnspireerd op een muzikaal thema ontleend aan het werk van de grote Romeinse kerkmusicus Palestrina. Die schreef zelf een deel, de andere componisten waren allen Romeinse muzikanten die bij hem als koorknaap hadden gediend en gestudeerd.

We horen briljant gezongen polyfonie, waarin tekst en bijbehorende religieuze gevoelens helder worden vertolkt. (JC)

Gregorio Allegri, Giovanni Pierluigi da Palestrina & anderen, *Allegri's Miserere & the Music of Rome*, door The Cardinal's Musick onder leiding van Andrew Carwood, 1 cd, hypérion (distributie Laval), 67860 CDA, 22,40 euro.

BOEK BIOGRAFIE

Abt Geniets
Roger Masure

Ulrik Edward Geniets was van 1987 tot zijn dood op 13 november 2005 abt van de norbertijnenabdij van Averbode. Met de betekenis van die abdij voor de Vlaamse Kerk vanwege haar rol als geestelijk centrum, haar uitgeverij en haar betrokkenheid op de parochiepastoraal was de abt dan ook een grote figuur in de kerkgemeenschap. Zijn confrater, Roger Leo Masure, wilde de herinnering aan abt Geniets niet laten verloren gaan en stelde een herinneringsboek samen.

Meer dan een biografie, is het een kroniek van het leven van de geestelijke, aangevuld met impressies en fragmenten teksten, vaak van Geniets zelf.

De abt stond bekend als een creatief denkend man en christen, die zich tegelijk volop in de traditie wist staan. Masure brengt aan het licht hoe Geniets na zijn priesteropleiding binnen de muren van de abdij naar Rome werd gezonden om er theologie te studeren aan de Gregoriana. Hij maakte er het laatste jaar van het Tweede Vaticaans Concilie mee en dat ontlokte hem het inzicht dat de veranderingen een Kerk willen scheppen „zoals Christus ze wil voor onze tijd”. Als verantwoordelijke voor de opleiding in zijn orde hielp Geniets dan ook na het concilie mee aan de vernieuwing van het norbertijnenleven.

Zoals een volbloed norbertijn leefde abt Geniets zowel 'binnen als buiten'. De kroniek vertelt over zijn talrijke activiteiten buitenshuis, in raden van bestuur en bij allerlei organen, in parochies en in het missiewerk. Tegelijk bleef de liefde voor de abdij Averbode het meest centrale van Geniets' leven.

Hij zag de rijke abdij niet als een bezit, ook niet van de huidige gemeenschap. „De abdij werd overgeërfd van eerdere generaties en is eigendom van hen die na ons komen”, zei hij. „We vinden dat we het aan hen in de beste staat moeten doorgeven en het ondertussen moeten laten gebruiken.”

„Wie niet meer kan geloven in Jezus' verrijzenis, maakt over alle een kruis”, schreef de abt ooit. Die woorden staan op de laatste bladzijden. (EDS)

Roger Leo Masure, *Edward Ulrik Geniets. Abt van de abdij van Averbode*, een uitgave van de vrienden van abt Ulrik, 2012, 219 blz. Het boek kunt u bestellen door 24,50 euro over te schrijven op rekeningnummer BE98 0882 5444 0893 BIC GKCCBEBB van de Vrienden van abt Ulrik, B 2431 Veerle. Het is ook te koop in de abdijboekhandel te Averbode.

BOEK NON-FICTIE

In gesprek met
Piet Swerts
Kolet Janssen &
Rebekka Jonkers

Piet Swerts is docent aan het Lemmensinstituut in Leuven en een internationaal befaamd

componist. Al tweemaal mocht hij het verplichte werk voor de Internationale Koningin Elisabethwedstrijd schrijven. Een van zijn sterkste werken is de verklanking van het Hooglied.

In gesprek met Kolet Janssen en Rebekka Jonkers laat Swerts in zijn ziel kijken en vertelt hij over de gebeurtenissen die zijn leven tekenden. Vooral een zwaar ongeval dat zijn jongste zoon meemaakte, krijgt in zijn levensloop een centrale plaats. Hij noemt het „het grootste obstakel” in zijn leven. Het maakte dat hij zelf geen dromen meer heeft. Swerts noemt zichzelf een dromer, die dankbaar is dat hij in een gezinssituatie leeft. „Wie met kunst bezig is, is een moeilijk mens. Je bent namelijk altijd met emoties bezig. Een gezin is dan een dankbaar vangnet.”

De muziek geeft hem veel, maar neemt ook. Muziek is voor hem de zin van zijn leven. „Op de vraag wie God is, heb ik geen antwoord. Ja, ik geloof! Maar in wat geloof ik? Of wat is God? Daar ben ik nog altijd niet uit.” God is een vraagteken.

Het gesprek kadert in de reeks *Wijze woorden*. (EDS)

Kolet Janssen en Rebekka Jonkers, *Piet Swerts. Wijze woorden*, Halewijn, Antwerpen, 2012, 56 blz., 8,50 euro, ISBN 978 90 8528 209 9.

BOEK SPIRITUALITEIT

Toegepaste Blijde Boodschap
Jürgen Mettepenningen

Jürgen Mettepenningen werd bekend/beroemd toen hij in het rampjaar 2010 korte tijd woordvoerder van mgr. Léonard was. Hij nam ontslag, toen hij niet zich niet meer kon herkennen in het discours van zijn werkgever en deed dat op een zeer openlijke manier. Mettepenningen, die ook zes jaar monnik was in de abdij van Dendermonde, doceerde in Leuven in de theologie en is een actief parochiaan in Grimbergen. In dit boek – hij publiceerde er al meerdere – schrijft Mettepenning-

gen een soort geloofsbelijdenis neer. Het ware geluk is voor hem dan ook te vinden in de Blijde Boodschap, met hoofdletters, en daarin moet je durven geloven. Voor hem telt de daad van het geloof, niet het leerstellige geloof op zich.

„Het apostolische geloof, dat ik in de eucharistie op zondag belijd, sluit voor mij meer aan bij Paulus dan bij degenen die Jezus van nabij hebben gekend. Ik sta immers in de rij van mensen die, zoals Paulus, geloven zonder te hebben gezien. Hoewel het zeker een hulp zou zijn geweest, heb ik het niet meer nodig om Jezus te zien. En Jezus wil niet dat we dat nodig hebben.”

En ook: „Met de verschijningen, zoals weergegeven in de verrijzenisverhalen, heeft Jezus aangegeven dat in de onherkenbare – degenen van wie je het niet verwacht dat hij Jezus zou zijn – Jezus aanwezig kan zijn. Precies dit gegeven is van grote betekenis voor de visie op iedere medemens en onze omgang met hem. In eenieder kan Jezus ontmoet worden, ook al lijkt dat op het eerste gezicht niet zo.” Geloven in je eentje kan niet. Daarom is er ook een pleidooi voor de Kerk.

Geloven maakt gelukkig om vier redenen. De gelovige mag vertrouwen op God, de gelovige weet zich in relatie staan met God en dus ook met vele anderen, hij weet zich door God geliefd en ten slotte maakt geloven vrijmoedig.

We lezen hier een getuigenis van een modern katholicisme, waarin vele gelovigen Vlamingen zich in zullen herkennen. De auteurs naar wie de schrijver verwijst, bewijzen dat ook: Hans Küng, Bernard Sesbouë, Erik Borgman, Gerhard Lohfink, Timothy Radcliffe... Boeiend boek van een iemand die, zoals senator Rik Torfs in zijn voorwoord schrijft, met God bezig is, maar de wereld niet vergeet. En Torfs onthult daarbij nog iets over de smaak van de jonge theoloog: „Hij verbindt diepgang met een spontaan *joie de vivre* die hem voor de zwaardere bieren doet kiezen.” (EDS)

Jürgen Mettepenningen, *Toegepaste Blijde Boodschap. Waarom geloven mij (en anderen) gelukkig maakt*, Lannoo, Tielt, 2012, 158 blz., 17,99 euro, ISBN 978 94 01400 442.